

Baudelaire preseva — kakor Edgar Poe — iracionalne podzavestne elemente skozi samozavestno in hladno analizo. Rezultat je često paradoksen: nekakšna matematična iracionalnost. Da ga pravilno razumemo, moramo imeti po eni strani ključ do njegovih notranjih doživetij, a po drugi strani do njegovih novih načinov izražanja. Zavaljo svojega mračnega simbolskega jezika in čudnih metafor je Baudelaire prav za prav prvi moderni pesnik le za nekatere, a ne za splošnega čitatelja. Tudi v tem oziru so njegove *Cvetke zla* važen mejnik. Četudi se ne strinjamo s Henrikom Batailleom, ki smatra Baudelaireovo delo za višek pesništva XIX. stoletja, ne moremo zanikati njegovega vpliva širom vse Evrope. Verlaine, Rimbaud, Laforgue, Mallarmé, potem Swinburne, d' Annunzio, Sologub — skratka ves moderni simbolizem se bolj ali manj naslanja nanj.

Razen svojih pesmi je napisal Baudelaire petdeset izborno stiliziranih «Kratkih pesmi v prozi», nekaj odličnih kritik o romantičnih in impresionističnih slikarjih, o Wagnerju, itd. Bil bi mnogo plodovitejši, da ga niso težili dolgovi, nedostatek volje, siromaštvo in bolezen, ki si jo je v mladosti nakopal in se je pozneje izkazala usodna zanj. V *Razgaljenem srcu* čitamo te le vrstice: «Negoval sem svojo histeričnost z veseljem in s strahom. Zdaj imam vedno nekam obsenčenega duha in danes, 23. januarja 1862. sem doživel nenavadno znamenje: občutil sem, da je zavela preko mene sapa kril blaznosti.»

Štiri leta pozneje ga je zadel mrtvoud, ki je od njega ohromel, izgubivši hkratu govor in duševne sposobnosti. Umrli je dne 31. avgusta leta 1867.

M I S E L O B G R O B U

F R A N R O Š

Tu križ lesen in nagelji veneči,
vsenaokrog rumena žitna polja.
Krvave zarje hladno plapolajo
nad razoranimi gorami v dalji.

Ta zemlja dala ti je vse najboljše.
Sokovi krožijo vsi skozi tebe
in sam si sok življenju, ki ga snuješ.
Čeprav te rad imam, te zdaj zavidam.

A rad bi, da bi stopil ti kraj mene
za hip vsaj, da presodiš naše dneve,
kaj in kako smo. Veš, za kratek hip vsaj ...
Več bi ne hotel biti ti v nadlego.

E L E G I J E

ANTON OCVIRK

I.

Vse smo izpeli duš svojih grenko-žalostne pesmi,
zdaj smo odšli na potí, iščemo tvojih stopinj.
Dan še ni vzcvétel in noč je še gost tvojim sanjam,
slutimo le odsvit silnih razkošnih lepot
in smo od čuda tvojega molka do dna vsi prevzeti.
Ali prizvenel je spev, pevca skrivnostnega glas,
da je že v ritmu molčanj razodeta sila besede?
Veste, kedo je pel? Nas je lepote strah!
Glej, smo te žejni bolj od žena, ki nam v krvi gorijo.
Zver prebudi se v nas, kliče po morju puščav
strast razpaljenih žil. Zapustili smo svoje domove,
jok zapuščenih otrok duš nikdar ne skeli
bolj od naših samot in brezupnega vase zavzetja.
Čas bo iztekkel v nič, nam bo srca izpil,
pridi, razkrij nam svojo skrivnost, odeni nas s plašči
močnih kraljestev spoznanj — dušam nesluteni slaj.
Tvoja bo moč v nas svet prenovila, kot sonca
žar bi razsvetlil ta hip strogo kipenje voda.

II.

Tožba v dnu nas je vzbrstela v skrivnosten cvet objokovanja.
Polni smo žalostink, tožimo svoje gorje.
Glejte, prameni zvezd ne gorijo nad mesti, kjer čakamo
strti od groze na tleh, gole oboke roteč.
Jutra ne morejo sprati krvi iz razbičanih pleč nam,
dan je votel kot svod, pesem v njem ledeni.
Molimo tiho s pozvanjanjem mrtvih zvonov, da nas strah ni
togih lastnih glasov. — Bog nenehaje molči,
nikdar ni vedel, kako smo ga v dušah skrivaje nosili.
Poje kedo iz cerkvà? Veter ob steno mračno
meče se, svečnike vgaša, poslednje svete molilce.
Nam je do duše mraz, težka je naša bridkost.